

Faglig beredskapsplan – dyrehelse

Klassisk svinepest

1	Formål	4
2	Virkeområde	4
3	Definisjoner	4
4	Regelverk	5
4.1	EU-regelverk	5
4.2	Relevant norsk regelverk	5
4.2.1	Lover	5
4.2.2	Forskrifter om overvåking, rapportering og bekjempelse	5
4.2.3	Forskrifter om dyrevelferd	6
4.2.4	Forskrift om næringsmidler	6
4.2.5	Forskrifter om avfallshåndtering	6
4.2.6	Forskrifter om samhandel og import	6
4.2.7	Forskrift om isolering av dyr (isolatinstruksen)	6
4.2.8	Beskyttelsesforskrifter	6
5	Forebyggende tiltak	6
5.1	Generelle	6
5.2	Spesielle	7
5.2.1	Smittevern i svinehold	7
5.2.2	Andre smitteforebyggende tiltak	7
5.2.3	Forebyggende tiltak ved KSP i andre land/regioner	8
5.2.4	Besøk i andre land – info	8
6	Overvåking	8
7	Varslingsrutiner	9
7.1	Nasjonal og internasjonal rapportering	9
7.2	Rapportering om soner	9
8	Tiltak ved mistanke	9
8.1	Grunnlag for mistanke	9
8.2	Målsetting	10
8.3	Generelt om tiltak	10
8.4	Første mistanke	10
8.5	Mistanken avkreftes	11
8.6	Mistanken opprettholdes	11
8.6.1	Det lokale Mattilsynet skal :	11

8.6.2	Eier er blant annet ansvarlig for:	12
8.6.3	Det regionale Mattilsynet skal:.....	12
8.6.4	Det sentrale Mattilsynet skal:.....	12
9	Tiltak når diagnosen bekreftes	13
9.1	Tiltak i smittet enhet.....	13
9.1.1	Det lokale Mattilsynet skal:.....	13
9.1.2	Det regionale Mattilsynet.....	14
9.1.3	Det sentrale Mattilsynet	15
9.2	Tiltak i kontaktdyrehold	15
9.3	Etablering av soner og områder	16
9.4	Inspeksjonsprosedyrer for personell som inspiserer besetninger i restriksjonssonene og kontaktbesetninger utenfor sonene	16
9.5	Fastsetting av «stand still» forskrift.....	17
9.6	Tiltak i risikosonen	17
9.6.1	Kontroll av svinehold i sonen	17
9.6.2	Regler for flytting av dyr, avlsmateriale og kontaminert utstyr	17
9.6.3	Rapporteringsplikt og diagnostiske undersøkelser	17
9.6.4	Sanerings og hygienekrav.....	17
9.6.5	Særskilte unntak fra flytteforbudet	18
9.6.6	Tillatelse til å flytte svin av dyrevelferdsgrunner	19
9.7	Tiltak i observasjonssone	19
9.7.1	Kontroll av svinehold i sonen.....	19
9.7.2	Regler for flytting av dyr og avlsmateriale	19
9.7.3	Rapporteringsplikt og diagnostiske metoder	19
9.7.4	Sanering og hygienekrav.....	20
9.7.5	Særskilte unntak fra flytteforbudet	20
9.7.6	Tillatelse til å flytte svin av dyrevelferdsgrunner	21
9.7.7	Organisering av inspeksjon i observasjonssone	21
9.7.8	Organisering av veterinær klinisk praksis i observasjonssonen.	21
9.8	Varighet av tiltak.....	21
9.8.1	Generelt.....	22
9.8.2	Varighet av tiltak i smittet enhet	22
9.8.3	Varighet av tiltak i risikosone	23
9.8.4	Varighet av tiltak i observasjonssone	23
10	Sporing	23
10.1	Sporing av levende dyr.....	23
10.2	Sporing av transportmidler, utstyr m.m.....	24

10.3	Sporing av sæd.....	24
10.4	Sporing av mulig kontaminert kjøtt, slakteavfall og animalske biprodukter på slakteri.....	24
10.5	Omsetting av kjøtt som stammer fra soner	24
11	Tiltak ved mistanke eller påvisning i spesielle lokaliteter (slakterier, grensekontrollstasjoner, transportmidler, vitenskapelige institusjoner, laboratorium osv.)	25
11.1	Slakteri	25
11.1.1	Første mistanke slakteri	25
11.1.2	Fortsatt drift av slakteriet i mistankeperioden	26
11.1.3	Mistanken avkreftes	26
11.1.4	Mistanken opprettholdes	27
11.1.5	Tiltak ved påvisning.....	27
11.1.6	Oppstart av slakterivirksomheten.....	27
11.2	Mistanke om klassisk svinepest på transportmiddel.....	27
11.2.1	Mistanken avkreftes	28
11.2.2	Mistanken opprettholdes	28
11.2.3	Tiltak ved påvisning.....	28
11.3	Tiltak ved påvisning av KSP på et laboratorium, i en dyrehage eller innegjerdet område hvor svin holdes for vitenskapelige formål eller av bevaringsverdige formål	28
12	KSP på villsvin	28
13	Vaksinering.....	29
13.1	Forutsetninger for å sette i gang vaksinasjon mot KSP:.....	29
13.2	Gjennomføring	30
13.3	Hva skal skje med dyr som er vaksinert	31
14	11 Rutiner og praktisk gjennomføring	31
14.1	Beskyttelse av personell	31
14.2	Forvaltningsstøtte.....	31
14.3	Prøvetaking	31
14.4	Vask og desinfeksjon.....	31
14.5	Avliving og destruksjon.....	31
15	Kommunikasjon	31

1 Formål

Formålet med denne planen er å gi en samlet oversikt over de faglige, forvaltningsmessige og administrative rammer som ligger til grunn for arbeidet med å forebygge og bekjempe utbrudd av klassisk svinepest (KSP) i Norge.

Bekjempelsesplanen skal revideres når regelverksendringer gjør det nødvendig eller endringer av prosedyrer og avtaler gjennomgås.

Planen gjelder i alle situasjoner der KSP-smitte mistenkes eller er påvist hos tamme eller ville svin.

Det overordnede målet med beredskapsplanen er å::

- Beskrive håndteringen av utbrudd av klassisk svinepest
- Beskrive kontrolltiltak for å hindre videre smittespredning av klassisk svinepest.

2 Virkeområde

Målgruppen for planen er Mattilsynets personell som på ulike måter vil bli involvert i arbeidet. Planen er å oppfatte som en instruks til Det sentrale, Det regionale og Det lokale Mattilsynet, men vil også gjelde for personell som utfører oppdrag for Mattilsynet.

Den faglige beredskapsplanen gjelder i alle situasjoner der KSP-smitte mistenkes.

Mattilsynets organisering og rutiner i en krisesituasjon er beskrevet i den administrative beredskapsplanen (ABP)

Lenke: <http://kvalitet/Procedures/ABP%20-%20Administrativ%20Beredskapsplan.pdf>

De rutiner som er spesifikke for en situasjon med mistanke om eller påvisning av KSP vil gå foran andre generelle rutinebeskrivelser dersom det er motstrid.

3 Definisjoner

Svin	: Alle dyr tilhørende familien Suidae herunder villlevende svin
Viltlevende svin	: Svin som ikke holdes eller oppdrettes i et svinehold
Svinehold	: Virksomhet hvor det permanent eller midlertidig holdes eller oppdrettes svin
Diagnostisk manual	: Kommisjonens beslutning av 1 februar 2002 om godkjenning av en diagnostisk manual som beskriver diagnostiske prosedyrer, prøvetakingsmetoder og kriterier for å evaluere laboratorieprøver som skal bekrefte klassisk svinepest.
Mistanke om KSP	: Kliniske symptomer, post-mortem forandringer eller laboratoriefunn iht diagnostisk manual som indikerer forekomst av KSP
Tilfelle av KSP	: Det sentrale Mattilsynet har bekreftet forekomst av KSP på grunnlag av laboratoriefunn eller kliniske symptomer

Utbrudd av KSP	: Det sentrale Mattilsynet har bekreftet påvisning av ett eller flere tilfeller av KSP
Primærutbrudd	: Første utbrudd som ikke kan settes i epidemiologisk sammenheng andre utbrudd i Norge
Kontaktdyrehold	: Svinehold som kan være smittet med KSP som følge av beliggenhet, eller via personer, svin, kjøretøy etc.
Midlertidig kontroll sone	: Sone som kan opprettes rundt et mistenkt svinehold dersom KSP er bekreftet og ny mistanke ligger utenfor allerede etablerte soner
Risikosone	: Sone med en radius på minimum 3 km rundt svinehold der det er bekreftet KSP
Observasjonssone	: Sone med radius på minimum 10 km rundt svinehold der det er bekreftet KSP
Restriksjonssone	: Felles betegnelse for alle soner med restriksjoner; midlertidig kontroll-, risiko- og observasjonssone
KSP hos villlevende svin	: Tilfelle av KSP på villlevende svin i et område der det er iverksatt bekjempelsestiltak iht. artikkel 15 eller 16 i KSP direktivet
Eier	: Juridisk eller fysisk person som eier svinene eller som ansvaret for dem mot eller uten økonomisk vederlag

4 Regelverk

4.1 EU-regelverk

Bekjempelsen av KSP baserer seg på:

- Rådskonferansen 2001/89/EF (rådets direktiv 2001/89/EF av 23. oktober 2001 om tiltak for å bekjempe KSP)
Direktivet må leses parallelt med beredskapsplanen

4.2 Relevant norsk regelverk

Følgende lover og forskrifter kommer til anvendelse:

4.2.1 Lover

- Lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet (matloven)
- Lov av 15. juni 2001 nr. 075 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell
- Lov av 19. juni 2009 nr 97 om dyrevelferd

4.2.2 Forskrifter om overvåking, rapportering og bekjempelse

- Forskrift av 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresykdommer

- Forskrift av 19. mars 1965 nr. 9941 om fortegnelse over sjukdommer som omfattes av matloven
- Forskrift av 5. februar 1990 nr. 0144 om instruks for A-, B- og C-sjukdommer (dyresjukdommer)
- Forskrift av 5. oktober 2011-05 om sporbarhet av svin

4.2.3 Forskrifter om dyrevelferd

- Forskrift av 22. april 2004 nr 665 om hold av svin
- Forskrift av 3. juli 2006 nr 885 om velferd for produksjonsdyr

4.2.4 Forskrift om næringsmidler

- Forskrift av 9. september 2005 nr 1045 om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum
- Forskrift av 22. desember 2008 nr 1622 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse beregnet på konsum

4.2.5 Forskrifter om avfallshåndtering

- Forskrift av 27. oktober 2007 nr 1254 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum
- Forskrift av 7. mai 2008 nr 438 om håndtering av dyrekadaver ved utbrudd av smittsomme dyresjukdommer

4.2.6 Forskrifter om samhandel og import

- Forskrift av 25. mars 2002 nr 304 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av svin
- FOR 1998-12-31 nr 1484: Forskrift om tilsyn og kontroll ved import og eksport av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved import av levende dyr fra tredjestater.
- FOR 2004-02-20 nr 464: Forskrift om dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av levende pattedyr, fugler, reptiler, amfibier, bier og humler
- FOR 1998-12-31 nr 1484: Forskrift om tilsyn og kontroll ved import og eksport av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved import av levende dyr fra tredjestater.

4.2.7 Forskrift om isolering av dyr (isolatinstruksen)

- Forskrift 2006-02-14 nr 199: Instruks til Mattilsynet, Distriktskontorene, vedrørende isolasjon og undersøkelse av dyr

4.2.8 Beskyttelsesforskrifter

5 Forebyggende tiltak

5.1 Generelle

Alle importerte dyr som hører til familien Suidae skal isoleres og testes ved ankomst, jf

FOR 2006-02-14 nr 199: Instruks til Mattilsynet, Distriktskontorene, vedrørende isolasjon og undersøkelse av dyr.

Link : <http://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2006-02-14-199>

Feltkode endret

Mattilsynet holder seg kontinuerlig oppdatert om sjukdomssituasjonen i andre land og iverksetter de føre var tiltak som kreves.

Ved endringer i trusselbilde mhp på KSP vil informasjon om KSP bli gitt i egen organisasjon, og opplæring av sentralt personell i diagnostikk og håndtering av sjukdommen i felt vil bli iverksatt; jf. KSP direktivet vedlegg VII g i)

Mattilsynet skal organisere og gjennomføre beredskapsøvelser; jf. vedlegg VII g ii i KSP direktivet)

Mattilsynet skal sørge for opplæring av eget personell i når det gjelder målrettet informasjon om KSP til myndigheter, produsenter og privatpraktiserende veterinærer; jf. vedlegg VII g iii i KSP direktivet)

Mattilsynet vil i den sammenheng også samarbeide med næringen og Veterinærinstituttet, for økt oppmerksomhet på betydningen av gode smittehygieniske rutiner og generell aktpågivenhet blant produsenter og veterinærer. Spesiell oppmerksomhet skal rettes mot den fare som knytter seg til import av næringsmidler som kan være kontaminert med KSP-smitte.

Summen av disse tiltakene vil øke den samlede kompetansen i Mattilsynet til å håndtere KSP utbrudd, til å gi rettidig og korrekt informasjon, redusere risiko for spredning av sjukdommen og begrense de samfunnsøkonomiske kostnader som bekjempelsen utløser.

5.2 Spesielle

5.2.1 Smittevern i svinehold

Alle svineprodusenter skal informeres om betydningen av økt aktsomhet når det gjelder kliniske symptomer på KSP og behovet for at etablerte rutiner for smittebeskyttelse blir fulgt. Regelverket har krav om slike rutiner. Dyreeiere skal oppfordres til å iverksette tiltak som går ut over dette.

Oppmerksomheten skal rettes mot:

- Smittevern ved inntak av fôr, levende dyr og annet mulig smittefarlig materiale
- Person- og annen nødvendig trafikk
 - antall besøkende til dyrehold begrenses til et minimum.
 - personer som skal inn i dyreholdet må ta smittehygieniske forholdsregler.
 - besetningen skal ha en egen smittesluse.
 - sikring(vedlikehold/utbedringer) av bygninger
 - sikring av besetningens fôr og fôringsutstyr
 - god orden og renhold i og rundt husdyrbygninger

5.2.2 Andre smitteforebyggende tiltak

Det er viktig at det settes strenge helsekrav til helsestatus på svin som tas inn i besetningen.

Ved levering eller mottak av svin, fôr etc. er det viktig at besetningens rutiner for smittebeskyttelse følges opp. Besetningseier må stille krav til transportører om hvilke rutiner og forholdsregler som skal tas i forbindelse med besøk på gården.

5.2.3 Forebyggende tiltak ved KSP i andre land/regioner

Ved utbrudd av KSP i andre land vil Kommisjonen høyst sannsynlig fastsettes særlige beskyttelsesforskrifter med hensyn til samhandel og import av levende svin og produkter av svinekjøtt. Dette for å hindre direkte eller indirekte smitteoverføring av smitte til andre EU land. Norge vil følge opp slike tiltak ved å fastsette tilsvarende beskyttelsesforskrifter. Klassisk svinepest smitter direkte mellom dyr, indirekte med infisert kjøtt og kjøttvarer eller ved smitte på klær og andre gjenstander. Ved forekomst av KSP i EU og tredjeland vil det bli iverksatt intensivt kontroll med innførsel av kjøtt og kjøttvarer for å sikre at importforbudet overholdes. Dette vil skje i nært samarbeid med norske tollmyndigheter.

Det kan være et problem at denne kontrollen først blir iverksatt etter at sjukdommen har vedvart en tid og at dermed potensielt kontaminerte næringsmidler etc. allerede kan ha kommet inn i landet. Av den grunn er det viktig at Mattilsynet relativt raskt skaffer seg oversikt over samhandel/import samt antatt håndkjøtt innførsel fra slike områder/land

Mattilsynet vil også så langt det er mulig forsøke å få flyselskaper som trafikkerer land eller områder med klassisk svinepest til å legge ut informasjonsfoldere om KSP i flyseter eventuelt også få de med som innstikk i selskapenes egne infobrosjyrer. Likeledes vil det trykkes opp infoplakater som vil bli slått opp på flyplasser og anløpssteder for internasjonal skipstrafikk for å sikre at informasjon om sjukdommen, regelverk og aktuelle forholdsregler spres så bredt som mulig.

5.2.4 Besøk i andre land – info

Mattilsynet vil i samarbeid med næringen informere alle produsenter om den risiko som knytter seg direkte eller indirekte kontakt med svinehold i andre land. Alle som har vært i kontakt med husdyr i et land eller område som har restriksjoner på grunn av alvorlig smittsom sjukdom, bør minst vente i 72 timer før kontakt med norske husdyr. Klær og sko som de hadde på seg ved kontaktpunktet bør legges i desinfeksjonsmiddel og deretter vaskes ved 70 °C før kontakt med husdyr i Norge. Likeledes vil det bli informert om det generelle forbudet mot å føre dyr med ubehandlet matavfall.

Denne informasjonen legges også ut på Mattilsynets nettsider for å nå også andre som kan tenkes å ha vært i eller vil komme i kontakt med norsk svinehold etter kontakt med dyrehold i land eller regioner med restriksjoner på grunn av klassisk svinepest. Ulike medier kontaktes i den hensikt å få ut informasjon gjennom disse.

Videre skal det informeres om at det viktigste folk kan gjøre er å forholde seg til gjeldende regelverk og respektere de til enhver tid gjeldende bestemmelser om forbud mot privat innførsel av kjøtt og kjøttprodukter. Dette forbudet gjelder, uansett sjukdomssituasjonen, for all privat innførsel fra land utenfor EU. Forbudet gjelder også fra land og områder i EU som har restriksjoner på grunn av klassisk svinepest.

6 **Overvåking**

Mattilsynet har ikke eget overvåkingsprogram for KSP. Privatpraktiserende veterinærer har forskriftsfestet plikt å varsle Mattilsynet ved enhver mistanke om sjukdommen; jf. forskrift

instruksjoner for A-, B- og C-sjukdommer som er hjemlet i § 24 i dyrehelsepersonelloven. Ved mistanke om KSP skal varsling skje særskilt via telefon eller på annen umiddelbar måte.

Matloven § 6 andre ledd pålegger virksomheter og enhver annen person plikt til å varsle tilsynsmyndigheten når det er grunn til mistanke om ASP

7 Varslingsrutiner

KSP er en meldepliktig gruppe A – sykdom. Enhver som finner grunn til mistanke om alvorlig sykdom skal melde fra til Mattilsynet uten opphold; jf. Matloven § 6 andre ledd

Link: <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-12-19-124>

Dyrehelsepersonell skal avgi de rapporter og meldinger som myndigheten bestemmer; jf. lov om dyrehelsepersonell

Link: <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2001-06-15-75>

Nærmere bestemmelser om meldeplikt for veterinærer går fram av forskrift om instruksjoner for gruppe A -, B – og C – sykdommer.

Link: <http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1990-02-05-144>

Formatert: Engelsk (USA)

Formatert: Engelsk (USA)

Feltkode endret

Formatert: Engelsk (USA)

Feltkode endret

Feltkode endret

7.1 Nasjonal og internasjonal rapportering

Se link til Mattilsynets kvalitetssystem:

<http://kvalitet/Procedures/ABP%20-%20Administrativ%20Beredskapsplan.pdf>

7.2 Rapportering om soner

HK skal rapportere til ESA og Kommisjonen om etablerte soner og eventuelle endringer av disse. Mattilsynet skal publisere oversikt over restriksjonssoner på sin nettsider slik at også andre EØS land får tilgang til denne informasjonen

8 Tiltak ved mistanke

Se også artikkel 4 i KSP direktiv og kapittel 2 i GBP (Generell beredskapsplan)

8.1 Grunnlag for mistanke

Forekomst av kliniske symptomer på KSP, patologiske forandringer eller laboratoriefunn utført i samsvar med diagnosehåndboken som tyder på mulig forekomst av KSP: jf. kapittel II i diagnosehåndboken og KSP direktivet artikkel 2 d) og e).

Den første mistanke vil primært være avhengig av eiers årvåkenhet og rekvirering av praktiserende veterinær eventuelt varsling til det lokale Mattilsynet . Det vil derfor være helt avgjørende at privatpraktiserende veterinær eller inspektør fra det lokale Mattilsynet har nødvendig kunnskap om sykdommen og kliniske ferdigheter til å bekrefte/avkrefte mistanken ved den innledende undersøkelsen. Når det foreligger mistanke, skal det

umiddelbart utløse varslng til det lokale Mattilsynet, nasjonal beredskapsvakt og MT inspektør som skal varsle i linjen

Kliniske symptomer på KSP:

Link til fakta ark Veterinærinstituttet: <http://www.vetinst.no/nor/Faktabank/Alle-faktaark/Svinepest-klassisk>

Link OIE: <http://www.cfsph.iastate.edu/DiseaseInfo/factsheets.php>

Link til kapittel II i Diagnostisk Manual: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:039:0071:0088:DA:PDF>

8.2 Målsetting

Det skal forberedes å iverksette tiltak både på kort og lang sikt slik at situasjonen kan frysas og senere kontrolleres både på affisert gård, lokalt/regionalt og nasjonalt for å hindre eventuell smittespredning. Dette krever at mistanken avkreftes/bekreftes så raskt som mulig, at produsent og alle andre som er eller nylig har vært på mistenkt gård informeres slik at de kan ta nødvendige smitteforebyggende forholdsregler, at alle forvaltningsnivåer i MT er informert, at næringen er informert slik at den i likhet med MT kan tilpasse seg trusselbildet samt at det er kompetanse på alle nivåer og i alle ledd til å håndtere situasjonen. MT skal både håndtere hendelsen i tråd med de tiltak som er beskrevet i gjeldende beredskapsplaner (GBP,FB og ABP) og ivareta øvrige kjerneoppgaver.

8.3 Generelt om tiltak

Situasjonen skal frysas så raskt som mulig for å hindre spredning av smitte fra den aktuelle besetningen. Det skal varsles i linjen slik at alle ledd settes i beredskap. Eier skal informeres om å isolere dyrene og de foreløpige restriksjonene som besetningen kan pålegges dersom mistanken opprettholdes. Besøkende på gården eller andre som har vært der skal instrueres om hvilke forholdsregler de må ta.

8.4 Første mistanke

Jf. kapittel 2 i Generell beredskapsplan og § 17 første ledd i forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer.

Link til forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer: <http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2002-06-27-732>

Det lokale Mattilsynet skal varsle nærmeste overordnede om mistanken som er ansvarlig for videre varslng i linjen. Det sentrale Mattilsynet kan velge å offentliggjøre mistanken eller avvente situasjonen til den er nærmere avklart.

Eier skal inntil det lokale MT ankommer dyreholdet, muntlig pålegges å iverksette tiltak for å hindre smittespredning; jf. også § 19 i Matloven. Veterinærer eller andre som er på eller nylig har vært på gården skal instrueres hvordan de skal ta nødvendige smitteforebyggende forholdsregler.

Når det lokale Mattilsynet ankommer dyreholdet, skal det gjennomføres klinisk undersøkelse og prøvetaking for å bekrefte/avkrefta forekomst av sjukdommen. Se kapittel 2 og 5 i Generell beredskapsplan

Mattilsynet kan iverksette de tiltak og gi de påbud som vurderes nødvendige for å forebygge, begrense og utrydde sjukdommen; jf. § 17 første andre ledd i forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer.

Det skal gjøres en foreløpig vurdering av hensiktsmessig avsperring av eiendommen og innlede epidemiologiske undersøkelser. Se kapittel 4 i Generell beredskapsplan

DK skal i forbindelse med første mistanke gjøre søk i MATS under **Landdyr - Flyttemelding svin** for å få oversikt over forflytning av dyr fra det mistenkte svineholdet.

8.5 Mistanken avkreftes

Dersom mistanken avkreftes av Veterinærinstituttet, skal overordnet nivå i Mattilsynet varsles. Det sentrale Mattilsynet er ansvarlig for å avkrefte diagnosen offisielt og varsle underliggende nivåer i MT. Det lokale, regionale og sentrale Mattilsynet varsler respektive organer og etater i samsvar med varslingslisten.

Link til varslingsliste:

http://www.mattilsynet.no/intranett/beredskap/abp/varsling_og_meldesystem

Alle iverksatte tiltak oppheves og det informeres internt i egen organisasjon og til eksterne organer og etater slik det går fram av Mattilsynets ABP

Link til ABP: <http://kvalitet/Procedures/ABP%20-%20Administrativ%20Beredskapsplan.pdf>

8.6 Mistanken opprettholdes

Jf. artikkel 4 i KSP direktivet og § 17 første ledd i forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer

8.6.1 Det lokale Mattilsynet skal :

Dersom de kliniske undersøkelser gir grunnlag for å opprettholde mistanken skal det lokale Mattilsynet:

- Konsultere eget regionskontor
- Pålegge restriksjoner - skjema "Restriksjoner mistanke i svinehold" (se i Generell beredskapsplan)
- Sørge for nødvendig avsperring av eiendommen (se kapittel 4 i Generell beredskapsplan)
- Utplassere desinfeksjonsmatter ved alle ut og innganger til eiendom og husdyrrom
- Vurdere utbruddssted og hvordan arbeidet skal organiseres videre
- Fremme forslag til RK om transportkorridorer (transportruter) for kadavertransport
- Oversende forslag om midlertidig kontrollsoner, risiko- og observasjonssoner til RK
- Forby flytting av levende dyr ut og inn av dyreholdet og vurdere om forbudet skal omfatte andre dyrearter
- Forby fjerning av kjønnsprodukter, transportmidler, fôr, redskaper og avfall som kan være kontaminert uten tillatelse av det lokale MT
- Vurdere behov for skadedyrbekjempelse
- Forby å fjerne døde dyr fra dyreholdet uten at det lokale MT har gitt tillatelse til det
- Sjekke MATS under **Landdyr- Flyttemelding svin** for å få oversikt over mottakelige dyr som er flyttet til og fra dyreholdet; Gjennomføre klinisk undersøkelse av syke dyr, obduere døde dyr og ta nødvendige prøvemateriale til diagnostisk undersøkelse for

å avkrefte eller bekrefte mistanken. Dette gjøres i samsvar med prosedyren i den diagnostiske manualen

- Gjennomføre tilsvarende undersøkelser i dyrehold i hvor geografiske nærhet eller annen kontakt med smittemistenkt svinehold gir grunnlag for å mistenke smittespredning
- Sende prøvemateriale til VI (se kapittel 5 i Generell beredskapsplan))
- Utarbeide epidemiologisk rapport (se kapittel 2 i Generell beredskapsplan)
- Mattilsynets offentlig veterinær blir værende på eiendommen i påvente av nærmere instruks
- Gi nødvendige tillatelser til trafikk inn og ut av sperret område

8.6.2 Eier er blant annet ansvarlig for:

- Føre journal som oppdateres daglig over antall svin i hver kategori med beskrivelse av helsestatus og antall fødte og døde
- Sørge for at alle svin holdes innelukket i deres respektive oppstallingsrom
- Legge til rette for å gjennomføre epidemiologisk undersøkelse

8.6.3 Det regionale Mattilsynet skal:

- Holde det sentrale Mattilsynet løpende orientert om situasjonen
- Sende forslag om midlertidig kontrollsoner til det sentrale MT
- Vurdere transportkorridoralternativene og bestemme hvilke transportruter som skal brukes
- Vurdere, i samråd med Det sentrale Mattilsynet, om den epidemiologiske situasjonen tilsier at det skal treffes vedtak om eventuell avliving av mistenkte dyr og tiltak i samsvar med artikkel 4.3 (a) i direktivet. Dersom det besluttes å avlive dyr, skal det tas prøver av disse i samsvar med den diagnostiske manualen
- Ferdigstille episkjema (se kapittel 2 i GBP) som er utarbeidet av Det lokale Mattilsynet og oversende det øyeblikkelig til det sentrale MT
- Vurdere om svinehold som har hatt smittefarlig kontakt med mistenkt svinehold ved persontrafikk, transporter etc. skal pålegges restriksjoner, inspiseres og om mottakelige dyr eventuelt skal avlives
- Sende forslag til midlertidig kontrollsoner til det sentral MT

- Vurdere geografisk avgrensning av risiko- og observasjonssone og oversende denne til det sentrale Mattilsynet
- Aktivere sentralt inngåtte avtaler med eksterne instanser
- Forberede organiseringen av det videre beredskapsarbeidet på utbruddsstedet i samråd med det lokale Mattilsynet

8.6.4 Det sentrale Mattilsynet skal:

- Varsle i henhold til Administrativ beredskapsplan
- Ha den overordnede ledelsen av bekjempelsesarbeidet, herunder fastsette bekjempelsesstrategi.
- Fastsette forskrift om midlertidig kontrollsoner; jf. artikkel 4(3) b i KSP direktivet
- Vurdere om det skal gjennomføres transportstans av svin og produkter av svin i hele eller deler av landet; «Stand Still» (skal det fastsettes forskrift om «Stand Still» på dette tidspunktet eller skal det først skje når diagnosen er bekreftet?)
- Holde LMD og sentrale bransjeorganisasjoner løpende orientert om situasjonen

- Informere skandinaviske CVO om situasjonen
- Offentliggjøre mistanken

Link til Administrativ beredskapsplan: <http://kvalitet/Procedures/ABP%20-%20Administrativ%20Beredskapsplan.pdf>

9 Tiltak når diagnosen bekreftes

Artikkel 5 i KSP direktivet

Mattilsynet bekrefter og offentliggjør at det ved laboratorieundersøkelser er påvist KSP-virus og stiller den forvaltningsmessige diagnosen. LMD orienteres. Ved opptreden av nye tilfeller hvor KSP er påvist tidligere kan MT stadfeste sjukdommen på grunnlag av kliniske og/eller epidemiologiske resultater.

Det sentrale Mattilsynets stadfester primærutbrudd av KSP. Det regionale Mattilsynet stadfester sekundærutbrudd.

Alle tidligere tiltak videreføres

9.1 Tiltak i smittet enhet

Jf. KSP - direktivet artikkel 5 og § 17 andre ledd i forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer

Alle tidligere tiltak videreføres og i tillegg skal følgende tiltak gjennomføres i samsvar med GBP

9.1.1 Det lokale Mattilsynet skal:

Se kapittel 2, 4, 5 og 6 i Generell beredskapsplan

- Sette opp varselskilt "Smittsom sjukdom - Adgang forbudt" ved alle veier til og fra eiendommen
- Veilede politiet om å sette opp sperrebånd i området rundt svineholdet og sørge for vakt hold
- Sørge for utplassering av desinfiserende fotbad inntil dekontamineringsenheten er etablert
- Veilede Sivilforsvaret om hvor dekontamineringsenheten skal plasseres
- Fylle ut skjema "Restriksjoner - KSP bekreftet" og overlevere dette til eier av smittet besetning samt sende kopi til RK Kontakte kontaktdyrehold enten per telefon eller ved personlig oppmøte
- Pålegge skriftlige restriksjoner på kontaktdyrehold/dyrehold innenfor midlertidig kontrollsoner
- Lage en saneringsplan
- Føre tilsyn med at alle svin på driftsenheten avlives uten opphold, og på en slik måte at det ikke er fare for at klassisk svinepestvirus sprer seg under transport eller avliving (om avliving, se kapittel 6 i GBP)
- Gjennomføre eventuelle RK vedtak om å avlive dyr i dyrehold innenfor midlertidig kontrollsoner eller kontaktdyrehold som ligger utenfor denne
- Ta tilstrekkelig antall prøver, i samsvar med Veterinærinstituttets plan for prøvetaking, av grisene når de avlives for å finne ut hvordan klassisk

svinepestvirus kom inn i driftsenheten og hvor lenge det kan ha vært tilstede før sykdommen ble varslet (om prøvetaking og forsendelse se kapittel 5 i GBP).

- Forberede destruksjonsanlegg for mottak av kadaver
- Sørgje for at alle griser som har krepert eller har blitt avlivet blir destruert, nedgravd eller brent (se kapittel 7 i GBP)
- Spore og destruere kjøtt av gris slaktet i perioden mellom tidspunktet infeksjonen antas å ha kommet til driftsenheten og datoen for iverksetting av offentlige tiltak
- Spore og destruere sæd, egg og embryoer fra svin som er innsamlet i tidsrommet da sykdommen må antas å ha etablert seg på driftsenheten og til offentlige tiltak ble iverksatt på en slik måte at det ikke er risiko for videre spredning av klassisk svinepestvirus.
- Sørgje for at alt, som kan være infisert, slik som fôr, gjødsel, avfall og engangsutstyr brukt i forbindelse med avliving med mer behandles på en slik måte at klassisk svinepestvirus destrueres (se kapittel 5 i GBP)
- Godkjenne transportmidler som skal brukes til kadavertransport, kontrollere at containere er tette og sørge for eskorte til hver transport
- Sikre at transportene følger den/de transportrute(r) (transportkorridor) som RK har godkjent
- Plombere transportmidlene.
- Føre tilsyn med at reingjøring og desinfeksjon av grisehus, transportmidler brukt til transport av levende svin, kadavre eller kontaminert materiale skjer i samsvar med artikkel 12 og vedlegg II i KSP direktivet; se kapittel 8 i GBP
- Attestere at reingjøring og desinfeksjon av grisehus, transportmidler med mer er gjennomført i samsvar med artikkel 12 og vedlegg II KSP direktivet; se kapittel 8 i GBP
- Føre tilsyn med at alt utstyr, strø, husdyrgjødsel med mer som kan være infisert behandles slik at svinepestvirus destrueres (se kapittel 7 i GBP)
- Attestere destruksjon av smittefarlig materiale
- Gjennomføre en epidemiologisk undersøkelse i samsvar med artikkel 8 i KSP direktivet.
- Samarbeide med det regionale MT om å få ut informasjon i ulike medier som ett av bidragene for å kontrollere situasjonen
- Føre tilsyn med at bestemmelser i forskrift om «Stand still» blir fulgt

9.1.2 Det regionale Mattilsynet

Alle tidligere iverksatte tiltak videreføres/opprettholdes. I tillegg gjennomføres følgende tiltak:

- Kontakte politiet om bistand til å sperre av eiendommen
- Fatte vedtak om avliving av svin, destruksjon av disse samt vask og desinfeksjon av alle bygninger som kan være infisert
- Kopi av vedtak sendes fylkesmannen som grunnlag for utmåling av erstatning for dyr som slaktes
- Organisere regionale tiltak for å kontrollere at «Stand still» bestemmelsene overholdes
- Sørgje for å tilkalle tilstrekkelig mannskaper for arbeidet på utbrudsstedet.
- Sørgje for å aktivere beredskapsavtaler, tilkalle eksterne samarbeidsparter og avtale tidspunkt for avliving og sanering

- Sørge for å få ut informasjon til ulike medier og organisasjoner på regionalt nivå herunder info om bestemmelser i forskrift om «Stand still» og soneforskrifter.

9.1.3 Det sentrale Mattilsynet

Jf. artikkel 5 i KSP direktivet

- Løpende informere LMD, media og samarbeide med bransjeorganisasjoner på nasjonalt nivå
- Samarbeide med VI
- Ta stilling til bekjempelsesstrategi herunder om mistenkt besetning og risikokontaktbesetninger skal avlives
- Vurdere om det skal iverksettes vaksinerings
- Sørge for å rekvirere nødvendig personell og utstyr
- Fastsette forskrift om «Stand still» og sørge for å informere alle involverte organisasjoner på nasjonalt nivå om forskriften
- Oppheve forskrift om «Stand still» senest etter 72 timer
- Oppheve midlertidig kontrollsoner som blir en del av risikosonen
- Fastsette forskrift om risiko- og observasjonssoner og sørge for varsling og offentliggjøring av sonene i samsvar med ABP

9.2 Tiltak i kontaktdyrehold

Jf. artikkel 7 i KSP direktivet

Et dyrehold defineres som kontaktdyrehold dersom de epidemiologiske undersøkelser i henhold til artikkel 8 i direktivet gir grunnlag for å anta at KSP kan være introdusert enten ved direkte eller indirekte kontakt med dyrehold der det er mistanke om KSP eller dyrehold der KSP er bekreftet .

Dette vil gjelde dyrehold som:

- har mottatt dyr fra dyrehold der KSP er mistenkt eller bekreftet; jf. artikkel 4 og 5
- er lokalisert slik at smittespredning ikke kan utelukkes
- har hatt kontakt med personell, transportmidler etc. som kan være kontaminert etter kontakt med dyrehold der KSP er mistenkt eller bekreftet
- som har levert livdyr til svinerhold der det senere påvises KSP
- har purker som er inseminert med mulig infisert sæd
- der dyrene er føret med kjøtt eller kjøttvarer som kan være kontaminert med KSP virus

Tiltak

- Kontaktdyreholdet pålegges restriksjoner som for besetning der det er mistanke om KSP på grunnlag av epidemiologisk utredning; jf. artikkel 7(1) i KSP direktivet
- Gjennomføre kliniske undersøkelser og prøveuttak i henhold til den diagnostiske manualen
- Iverksette tiltak i henhold til kapittel 8 i beredskapsplanen inntil det sentrale Mattilsynet har avkreftet mistanken
- Iverksette tiltak i samsvar med kapittel 9 i beredskapsplanen dersom epidemiologiske forhold tilsier det; jf. artikkel 7 (2) i KSP - direktivet . De tiltakene som er listet opp i beredskapsplanens kapittel 9.1 i beredskapsplanen gjennomføres i kontaktdyrehold dersom risikokriteriene som er nevnt i vedlegg V i KSP direktivet tilsier det.

9.3 Etablering av soner og områder

Jf. artikkel 4(3)b og 9 i KSP-direktivet og § 20 i forskrift om bekjempelse av sykdommer
Følgende soner skal etableres av det sentrale Mattilsynet:

- En midlertidig kontrollsoner med antatt høg smitterisiko rundt smitta dyrehold
- En risikosone med radius på minst 3 km fra smittet dyrehold; jf. artikkel 9 punkt 1
- En observasjonssone med radius minst 10 km fra smittet dyrehold; jf artikkel 9 punkt 1

Dersom en sone griper over på territoriet til et naboland, skal de berørte myndigheter samarbeide om å opprette sonen.

Det sentrale Mattilsynet fastsetter forskrift om soner etter forslag fra berørt regionskontor; jf. § 20 i forskrift om bekjempelse av sykdommer og artikkel 9 pkt. 2 a-e i KSP direktivet. Sonenes utstrekning vurderes ut i fra hensyn til:

- resultatene av de epidemiologiske undersøkelser som gjennomføres i henhold til artikkel 8 i direktivet
- naturlige barrierer, topografiske/ geografiske og administrative forhold
- driftsenhetenes lokalisering og nærhet til hverandre
- transportveier i sonene
- flytting av og handel med svin
- adgangen til slakterier, destruksjonsanlegg med mer
- tilgjengelig utstyr og personale for å kontrollere flytting av dyr innenfor sonene med mer; jf artikkel 9 (2) a-e i KSP-direktivet
- oversikt over villsvinejegerne

En midlertidig kontrollsoner omfatter dyrehold som på grunn av nærhet til eller direkte eller indirekte kontakt med smitta besetning med stor sannsynlighet er smitta.

Vedtak om soner offentliggjøres og varsles i tråd med ABP.

9.4 Inspeksjonsprosedyrer for personell som inspiserer besetninger i restriksjonssonene og kontaktbesetninger utenfor sonene

Det er utarbeidet prosedyrer for hvordan inspeksjoner skal organiseres og gjennomføres og hvordan smitteforebyggende tiltak før og etter besøk i husdyrholdet skal foregå.

Prinsipper for gjennomføring av inspeksjoner:

- Det skal settes opp en liste over besetninger som skal inspiseres.
- Samme veterinær til dyrehold med samme smittestatus
- Inspeksjonene gjennomføres utenfra og inn mot smittet svinehold

Prosedyre for hvordan inspeksjoner skal organiseres og gjennomføres er beskrevet i Generell beredskapsplan

Retningslinjer for klinisk undersøkelse og prøvetaking i besetningene er beskrevet i Diagnostisk manual Kapittel IV

9.5 Fastsetting av «stand still» forskrift

Stand – still forskriftens formål er fryse situasjonen ved å forby flytting av dyr, animalske produkter etc.,. Den kan omfatte hele eller deler av landet og er et midlertidig virkemiddel inn til mer spesifikke smittebegrensende tiltak iverksettes.

Det sentrale Mattilsynet skal sørge for at forskriften gjøres offentlig kjent, og det lokale og regionale Mattilsynet skal føre tilsyn med at forskriftens formål etterleves.

9.6 Tiltak i risikozonen

Jf. KSP- direktivet artikkel 10

9.6.1 Kontroll av svinehold i sonen

Lage fortegnelse over alle svinehold i sonen, inspisere og gjennomføre klinisk undersøkelse i samsvar med den diagnostiske manualen og kontrollere individmerking og dyreforflytninger i alle svinehold i sonen, senest 7 dager etter at sonene ble opprettet

9.6.2 Regler for flytting av dyr, avlsmateriale og kontaminert utstyr

Hovedregelen er at det ikke er tillatt å flytte dyr før det har gått minst 30 dager etter den foreløpige reingjøring og desinfeksjon i smittet dyrehold er avsluttet og godkjent av det lokale Mattilsynet.

All flytting og transport av svin på offentlig eller privat vei er forbudt med unntak av absolutt nødvendig flytting av dyr i dyreholdet. Dette skal i så fall være avklart med det lokale Mattilsynet

NB! Forbudet omfatter ikke transitt av svin på hovedveier og jernbane. Det regionale Mattilsynet kan gjøre unntak for svin som transporteres fra svinehold utenfor risikozonen direkte til et slakteri i sonen for omgående slaktning.

Det er forbudt å flytte andre husdyr inn eller ut av driftsenheten uten at det lokale Mattilsynet har gitt tillatelse til det

Sæd, ova og embryo av svin skal ikke flyttes fra svinehold i risikozonen.

Det er forbudt å flytte transportmidler og utstyr som kan være kontaminert (transport av svin, fôr, gjødsel). Transportmidler og utstyr skal reingjøres og desinfiseres i samsvar med artikkel 12 i direktivet; se kapittel 8 i Generell beredskapsplan

9.6.3 Rapporteringsplikt og diagnostiske undersøkelser

Eier skal melde fra til det lokale MT om alle døde eller sjuke svin. Det lokale MT skal undersøke disse iht den diagnostiske manualen

9.6.4 Sanerings og hygienekrav

Alle lastebiler og andre kjøretøyer og utstyr som har blitt brukt til å transportere griser, andre dyr eller materiale som kan være forurenset (som slakt, fôr, gjødsel, osv.) skal reingjøres og desinfiseres så snart som mulig etter kontakt med antatt infisert materiale, i samsvar med bestemmelsene og framgangsmåtene fastsatt i artikkel 12. Ingen lastebil eller annet kjøretøy som brukes til transport av griser kan forlate sonen uten å være reingjort og desinfisert og

deretter inspisert og godkjent av det lokale Mattilsynet; se kapittel 8 i Generell beredskapsplan

Enhver som går inn og ut av driftsbygning med svin skal overholde de smittehygieniske tiltak som det lokale Mattilsynet har anvist

9.6.5 Særskilte unntak fra flytteforbudet

Dersom det har gått mer enn 30 d etter at den foreløpige reingjøring og desinfeksjon i smitta dyrehold er gjennomført og godkjent av det lokale MT og vilkårene i artikkel 10 (3) i KSP direktivet er oppfylt, kan det også tillates å flytte svin direkte fra et svinehold i risikosonen til:

- Et slakteri for umiddelbar slaktning. Slakteriet skal være utpekt av det lokale Mattilsynet og fortrinnsvis ligge innenfor risiko eller observasjonssonen
- Et destruksjonsanlegg eller annet egnet sted hvor grisene umiddelbart avlives og den videre håndtering foregår under tilsyn av Det lokale Mattilsynet, eller
- Under spesielle omstendigheter til andre steder i risikosonen. Det sentrale Mattilsynet skal i så tilfelle underrette Kommisjonen umiddelbart om dette.

NB! Transportmidlene skal ha med attestasjon fra Det lokale Mattilsynet som dokumenterer at de er reingjort og desinfisert før og etter transport og alle transporter skal være plombert.

Forutsetninger for å gi særskilte unntak fra flytteforbudet

- Prosedyrene i den diagnostiske manualen er fulgt i svineholdet før dyrene flyttes
- Undersøkelser iht artikkel 10.3 (a) i KSP direktivet skal gjennomføres senest 24 timer før flytting og foregå iht den diagnostiske manualen
- Resultatene av disse undersøkelser gir ikke grunnlag for å mistenke om forekomst av KSP
- Svinene transporteres i kjøretøyer som er plombert av det lokale Mattilsynet og det gjennomføres kontroll av transporten på mottakssted
- Kjøretøy og utstyr som brukes ved transporten straks reingjøres og desinfiseres etter prosedyren i artikkel 12 i KSP direktivet. Det lokale Mattilsynet attesterer skriftlig at prosedyrene er fulgt
- Dersom dyrene transporteres til et slakteri skal:
 - Det lokale Mattilsynet informerer slakteriet om forsendelsen og slakteriet skal melde tilbake når svinene ankommer slakteriet
 - Ved ankomst til slakteriet skal grisene slaktes straks og atskilt fra andre griser.
 - Stedlig kjøttkontroll gjennomfører kliniske undersøkelser og post-mortem undersøkelser for å avkrefte/bekreftede forekomst av KSP
 - Kjøttet behandles og merkes i henhold til forskrift om dyrehelsemessige bestemmelser, konsum (forskrift nr 1045)

9.6.6 Tillatelse til å flytte svin av dyrevelferdsgrunner

Jf. artikkel 10.2 i KSP direktivet

Dersom flytteforbud for dyr opprettholdes i mer enn 30 dager på grunn av nye utbrudd av sykdommen, vil det kunne oppstå dyrevelferdsproblemer. Dersom disse ikke kan avhjelpest ved endringer i driftsopplegg med mer kan Mattilsynet, dersom de forutsetninger som er listet opp under avsnittet over (11.3.5) er oppfylt, tillate flytting av svin fra slike dyrehold i risikosonen direkte til:

- a) et slakteri utpekt av det lokale Mattilsynet som fortrinnsvis ligger innenfor risiko- eller observasjonssonen for umiddelbar slaktning;
- b) et destruksjonsanlegg eller annet egnet sted hvor grisene umiddelbart avlives og den videre håndtering av skrottene skjer under tilsyn av det lokale Mattilsynet, eller
- c) under særlige omstendigheter, til andre steder i risikosonen. Det sentrale Mattilsynet skal i så tilfelle underrette ESA og Kommisjonen umiddelbart om dette.

9.7 Tiltak i observasjonssone

Artikkel 11 i KSP direktivet

9.7.1 Kontroll av svinehold sonen.

Det skal foretas en registrering av alle svinehold i sonen.

9.7.2 Regler for flytting av dyr og avlsmateriale

Hovedregelen er at det ikke er tillatt å flytte dyr før det har gått minst 21 dager etter at den foreløpige reingjøring og desinfeksjon i smitta dyrehold er avsluttet og godkjent av Det lokale Mattilsynet.

All flytting og transport av svin på offentlig eller privat vei er forbudt med unntak av absolutt nødvendig flytting av dyr internt i dyreholdet. Dette skal i så fall være avklart med det lokale Mattilsynet

NB! Forbudet omfatter ikke transitt av svin på hovedveier og jernbane. Det regionale Mattilsynet kan gjøre unntak for svin som transporteres fra svinehold utenfor risikosonen direkte til et slakteri i observasjonssonen for omgående slaktning.

Det er forbudt å flytte andre husdyr inn eller ut av driftsenheten i løpet av *de først 7 dagene etter at sonen* ble opprettet uten at det lokale Mattilsynet har gitt tillatelse til det

Sæd, ova og embryo av svin skal ikke flyttes fra svinehold i observasjonssonen. Slike forflytninger er ikke tillatt iht KSP direktivet

9.7.3 Rapporteringsplikt og diagnostiske metoder

Alle døde eller syke griser på en gård skal umiddelbart meldes til det lokale Mattilsynet som skal foreta nødvendige undersøkelser i samsvar med prosedyrene i den diagnostiske manualen

9.7.4 Sanering og hygienekrav

Alle lastebiler og andre kjøretøyer og utstyr har blitt brukt til å transportere griser eller andre dyr eller materiale som kan være forurenset (som slakt, fôr, gjødsel, osv.) må reingjøres og desinfiseres i samsvar med artikkel 12 (vedlegg II) i KSP direktivet så snart som mulig etter kontakt med antatt infisert materiale. Ingen lastebil eller annet kjøretøy som brukes til transport av griser kan forlate sonen uten å være reingjort og desinfisert og deretter inspisert og godkjent av det lokale Mattilsynet; se kapittel 8 i Generell beredskapsplan

Enhver som går inn og ut av driftsbygning med svin skal overholde de smittehygieniske tiltak som det lokale Mattilsynet har anvist

9.7.5 Særskilte unntak fra flytteforbudet

Svin skal ikke flyttes før det har gått minst 21 dager etter at den foreløpige vask og desinfeksjon er gjennomført i smitta dyrehold. Etter 21 dager og under forutsetning av at vilkårene i artikkel 10.3 i KSP direktivet er oppfylt, kan det lokale Mattilsynet tillate å flytte svin direkte fra et svinehold i observasjonssonen til:

- Et slakteri for umiddelbar slaktning. Slakteriet skal være utpekt av det lokale Mattilsynet og fortrinnsvis ligge innenfor risiko eller observasjonssonen
- Et destruksjonsanlegg eller annet egnet sted hvor grisene umiddelbart avlives og den videre håndtering foregår under tilsyn av det lokale Mattilsynet, eller
- Under spesielle omstendigheter til andre steder i risiko- eller observasjonssonen. Det sentrale Mattilsynet skal i så tilfelle underrette ESA og Kommisjonen umiddelbart om dette.

NB! Transportmidlene skal ha med attestasjon fra Det lokale Mattilsynet som dokumenterer at de er reingjort og desinfisert før og etter transport og alle transporter skal være plombert.

Forutsetninger for å gi særskilte unntak fra flytteforbudet

- Prosedyrene i henhold til den diagnostiske manualen er fulgt i svineholdet før dyrene flyttes
- Undersøkelser iht artikkel 10.3 (a) skal gjennomføres senest 24 timer før flytting og foregå iht den diagnostiske manualen
- Resultatene av disse undersøkelser gir ikke grunnlag for å mistenke om forekomst av KSP
- Svinene transporteres i kjøretøyer som er plombert av det lokale Mattilsynet og det gjennomføres kontroll av transporten på mottakssted
- Kjøretøy og utstyr som brukes ved transporten straks reingjøres og desinfiseres etter prosedyren i artikkel 12. Det lokale Mattilsynet attesterer skriftlig at prosedyrene er fulgt
- Dersom dyrene skal slaktes eller avlives av andre grunner skal det tas prøver i samsvar med den diagnostiske manualen for å utelukke forekomst av KSP.
 - Dersom dyrene transporteres til et slakteri skal:
 - Det lokale Mattilsynet informerer slakteriet om forsendelsen
 - og slakteriet skal melde tilbake når svinene ankommer slakteriet
 - Ved ankomst til slakteriet skal grisene slaktes straks og atskilt fra andre
 - griser.
 - Stedlig kjøttkontroll gjennomfører kliniske undersøkelser og post-mortem
 - undersøkelser for å avkrefte/bekreftede forekomst av KSP

- Kjøttet behandles og merkes i henhold til forskrift om dyrehelsemessige
 - betingelser, konsum (nr. 1045) og kan sendes i plomberte beholdere til
 - godkjent virksomhet

9.7.6 Tillatelse til å flytte svin av dyrevelferdsgrunner

Jf. artikkel 11.2 i KSP direktivet

Dersom flytteforbud for dyr opprettholdes i mer enn 30 dager på grunn av nye utbrudd av sykdommen, vil det kunne oppstå dyrevelferdsproblemer. Dersom disse ikke kan avhjelpest ved endringer i driftsopplegg med mer kan Mattilsynet, dersom de forutsetninger som er listet opp under avsnittet over (11.4.6) er oppfylt, tillate flytting av svin fra slike dyrehold i observasjonssonen direkte til:

- a) et slakteri utpekt av det lokale Mattilsynet som fortrinnsvis ligger innenfor risiko- eller observasjonssonen for umiddelbar slakting;
- b) et destruksjonsanlegg eller annet egnet sted hvor grisene umiddelbart avlives og den videre håndtering av skrottene skjer under tilsyn av Det lokale Mattilsynet, eller
- c) under særlige omstendigheter, til andre steder i risiko- eller observasjonssonen. Det sentrale Mattilsynet skal i så tilfelle underrette ESA og Kommisjonen umiddelbart om dette.

9.7.7 Organisering av inspeksjon i observasjonssone

Det lokale Mattilsynet skal skaffe seg oversikt over alle svinehold i risikosonen; jf. artikkel 11(a).

Mattilsynet kan bestemme at:

- det skal gjennomføres kliniske undersøkelser i dyrehold med svin
- øremerker på purker og råner skal kontrolleres
- svineholdets status i MATS med hensyn til forflytning av dyr skal kontrolleres

Den epidemiologiske situasjonen i smittet område og helsestatus i det enkelte dyrehold (opplysninger om sykdom, dødelighet etc. som eier plikter å gi) vil avgjøre om det er behov for å gjennomføre flere inspeksjoner i slike dyrehold.

9.7.8 Organisering av veterinær klinisk praksis i observasjonssonen.

På grunnlag av opplysninger om smitte /helsestatus til svinehold i sonen skal det utarbeides besøkslister til praktiserende veterinærer. På hver liste skal det kun oppføres svinehold med samme smitte status.

Praksisbesøk skal foregå etter følgende kriterier:

- samme veterinær til svinehold med samme helsestatus
- praksisbesøk organiseres slik at de foregår utenfra og inn mot utbruddsstedet

9.8 Varighet av tiltak

9.8.1 Generelt

Restriksjonene kan håndteres mindre strengt dess lenger tid det går fra første påvisning dersom:

- det ikke er påvist nye tilfeller i løpet av etterfølgende 2-3 uker
- sporing av alt som kan være kontaminert er avsluttet
- KSP virusets genotype viser at virulensen er lav
- den epidemiologiske situasjonen lokalt/regionalt/nasjonalt er under kontroll
- alle kontaktbesetninger er sjekket ut

En må imidlertid være oppmerksom på at direktivet har restriktive bestemmelser om når forflytninger kan skje og på hvilke betingelser.

Dersom derimot nye tilfeller skulle oppstå, enten epidemiologisk knyttet til første utbruddet eller utbrudd andre steder i landet, vil det understreke behovet for ikke å fravike de restriksjoner som gjelder i sonen.

Dersom nye tilfeller dukker opp utenfor eksisterende soner vil det føre til en utvidelse av sonene.

9.8.2 Varighet av tiltak i smittet enhet

Jf. artikkel 13 i KSP-direktivet

Gjeninnsetting av dyr kan tidligst skje 30 dager etter at endelig reingjøring og desinfeksjon er godkjent av Det lokale Mattilsynet ; jf. vedlegg II.2 b) i KSP direktivet. Det er en forutsetning at gjødsel og strø samt blautgjødsel da er dekontaminert i samsvar med KSP-direktivets vedlegg II 3 a) og b).

Før det gis tillatelse skal Det lokale Mattilsynet foreta en vurdering av dyreholdet. Prosedyren vil variere med driftsformen:

Utedrift

Her startes gjeninnsettingen med sentinel griser (sentinel griser: griser som ikke har antistoffer mot KSP eller som ikke kommer fra svinehold som er smittet med KSP og svin som ikke er smittet med bovin virusdiarè (BVD). Det lokale Mattilsynet fører tilsyn med sentinel grisene. De skal testes i samsvar med den diagnostiske manualen tidligst 40 dager etter at de er satt inn i svineholdet.

Hvis alle prøver er negative, kan det gjennomføres full gjeninnsetting.

Det kan ikke flytte svin fra driftsenheten før det offisielt er bekreftet at de serologiske undersøkelser er negative.

Tradisjonell drift i hus

Gjeninnsettingen kan gjennomføres på følgende måter:

a) Som angitt for utedrift eller.

b) Alle grisene som gjeninnsettes i løpet av en 20 dagers periode kommer fra svinehold som ikke har hatt restriksjoner p.g.a. KSP. Det foretas serologisk undersøkelse av gjeninnsatte svin i henhold den diagnostiske manualen og tidligst 40 dager etter at siste svin er satt inn i besetningen. Ingen gris kan flyttes fra driftsenheten før det offisielt er bekreftet at de serologiske undersøkelser er negative.

Dersom sjukdomsutbruddet ikke har sammenheng med vektorer og det har gått 6 mnd etter avsluttende reingjøring og desinfeksjon, kan Mattilsynet dispensere fra de vilkår som er

nevnt over. Det skal i slike tilfeller gjøres en helhetlig risikovurdering av epidemiologiske forhold som konkluderer med at det ikke er risiko for smittespredning eller introduksjon av ny smitte.

Gjeninnsetting av andre arter enn svin i dyrehold som har vært smittet med KSP forutsetter tillatelse fra Mattilsynet

9.8.3 Varighet av tiltak i risikosone

Oppheving jf artikkel 10.4

Vilkår:

- a) infiserte dyrehold er endelig reingjort og desinfisert i samsvar med artikkel 12 vedlegg II i KSP direktivet; jf kapittel 8 i GBP
- b) griser i alle dyrehold har gjennomgått kliniske undersøkelser i samsvar med den diagnostiske manualen uten at det er indikasjoner på mulig forekomst av klassisk svinepestvirus.
- c) serologisk undersøkelse iht den diagnostiske manualen med negativt resultat er gjennomført i alle svinehold i sonen

Undersøkelsene nevnt i bokstav b og c skal ikke finne sted før 30 dager etter at den foreløpige rengjøring og desinfeksjon av infiserte dyrehold er gjennomført

9.8.4 Varighet av tiltak i observasjonszone

Oppheving, Jf. artikkel 11.3

Vilkår:

- a) infiserte dyrehold i risikozonen er endelig reingjort og desinfisert (se kapittel 8 i GBP)
- b) griser i alle dyrehold har gjennomgått kliniske undersøkelser i samsvar med den diagnostiske manualen uten at det er indikasjoner på mulig forekomst av KSP.
- c) serologiske undersøkelser i henhold til den diagnostiske manualen er gjennomført uten at det påvises klassiske svinepestvirus

Undersøkelsene nevnt i bokstav b og c skal ikke finne sted før 20 dager etter at den foreløpige rengjøring og desinfeksjon av infiserte dyrehold er gjennomført

10 Sporing

Artikkel 5 i KSP direktivet

10.1 Sporing av levende dyr

Alle svin som, i perioden etter sannsynlig smittetidspunkt, er flyttet til eller fra svinehold der det er mistanke om KSP eller til eller fra svinehold der KSP er påvist skal spores; jf. Forskrift av 5. oktober 2011-05 om sporbarhet av svin.

Forflytninger av svin skal være registrert i MATS. For å se forflytningene, kan man søke under Landdyr / Flyttemelding svin . Her ligger forflytninger mellom dyrehold, og fra dyrehold til slakteri.

Mottakende dyrehold pålegges de samme restriksjoner som det dyrehold dyrene er sendt fra.

10.2 Sporing av transportmidler, utstyr m.m

Alle transportmidler, utstyr m.m som i perioden etter det sannsynlige smittetidspunkt er flyttet til eller fra svinehold der det er mistanke om eller påvist KSP skal spores.

10.3 Sporing av sæd

All sæd som stammer fra rånestasjon der det er mistanke om eller påvist KSP fra det tidspunkt smitten antas introdusert skal spores og destrueres.
Besetning hvor slik sæd er brukt pålegges restriksjoner

10.4 Sporing av mulig kontaminert kjøtt, slakteavfall og animalske biprodukter på slakteri

Alt kjøtt som stammer fra svin i smitta besetning og som er slaktet etter det tidspunktet smitten har kommet inn i svineholdet skal spores og behandles som kategori 2 animalsk avfall under tilsyn av Det lokale Mattilsynet. Sporingen skal gjennomføres i hele produksjons og omsetningskjeden fram til og med detaljistleddet

Potensielt kontaminerte produkter skal holdes isolert.

Som potensielt kontaminert kan betraktes:

- Kjøtt, slakteavfall og animalske biprodukter fra dyr som har vært transportert eller oppstallet på slakteriet sammen med dyr fra mistenkt besetning
- Kjøtt, slakteavfall og animalske biprodukter som stammer fra dyr som er slaktet etter at mistenkt besetning har komme til slakteriet.
- Kjøtt, slakteavfall og animalske biprodukter som har blitt behandlet i kontakt med kjøtt fra dyr fra den mistenkte besetningen.
- Alt annet kjøtt, slakteavfall og animalske biprodukter som en ikke kan utelukke er kontaminert

10.5 Omsetting av kjøtt som stammer fra soner

I henhold til § 5 i Forskrift 2005-09-09 nr 1045 om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse kan det sentrale Mattilsynet tillate produksjon, bearbeiding og omsetning av næringsmidler som stammer fra restriksjonssoner dersom ett av vilkårene i pkt.1-5 i § 5 er oppfylt og at de er behandlet på en av de måter som går fram av vedlegg III i forskriften.

Kjøtt og kjøttprodukter av svin fra risiko- og observasjonssonene skal merkes i samsvar med vedlegg II i forskrift om dyrehelsemessige betingelser, konsum.

Lenke til forskriften: <http://www.lovdatab.no/for/sf/ld/xd-20050909-1045.html>

Det sentrale Mattilsynet vil fastsette egne forskrifter om produksjon, bearbeiding og omsetting av kjøtt i soner

11 Tiltak ved mistanke eller påvisning i spesielle lokaliteter (slakterier, grensekontrollstasjoner, transportmidler, vitenskapelige institusjoner, laboratorium osv.)

Artikkel 14 i KSP direktivet

11.1 Slakteri

11.1.1 Første mistanke slakteri

Det lokale Mattilsynet skal straks sørge for:

- a. Informere eget RK om mistanken
- b. Å pålegge slakteriet foreløpige restriksjoner, se vedlegg "Foreløpige sperretiltak" i kapittel 10 i PBP
- c. At det gjennomføres kliniske undersøkelser i henhold til den diagnostiske manualen for å avkrefte eller bekrefte mistanken
- d. At det gjennomføres tilsvarende undersøkelser i opprinnelsesbesetningen
- e) Stoppe slaktning og all inntransport til slakteriet med unntak av transportmidler som allerede er på vei inn
- f) Å omdirigere transportmidlet i løpet av de siste 48 timene ikke har vært i kontakt med mistenkt svinehold til andre slakterier
- g) At transportmiddel brukt til transport av dyr fra mistenkt besetning vaskes og desinfiseres og ikke settes inn i drift før det har gått 48 timer
- h) At andre transportmidler som har vært på slakteriet etter inntransport av dyr fra mistenkt besetning vaskes og desinfiseres og tas ut av drift i 24 timer
- i) At transportør som har kjørt dyr fra mistenkt besetning tas ut av tjeneste i 48 timer og i denne tiden heller ikke kommer i kontakt med husdyrhold. For andre transportører som har vært på slakteriet gjelder at det skal være et arbeidsopphold på 24 timer
- j) At disse transportører legger igjen alt arbeidstøy på slakteriet
- k) At alle dyr på slaktefjøsset isoleres
- l) At det ikke føres dyr, kjøtt og avfall, transportmidler, privatbiler, redskaper, tøy m.v. ut av slakteriet og slakteriområdet;
- m) Å forby folk å forlate slakteriområdet

Kjøttkontrollen kan etter avtale med distriktssjefen (det lokale Mattilsynet) tillate at personer forlater slakteriområdet på vilkår av at:

- 1) arbeids- og overtrekkstøy blir på slakteriet,
- 2) hender og ansikt vaskes grundig før slakteriet forlates,
- 3) de ansattes fottøy reingjøres og desinfiseres før slakteriet forlates,
- 4) ansatte dusjer og skifter tøy fra innerst til ytterst når de kommer hjem samt at brukt tøy vaskes i 60° varmt såpevann,
- 5) det pålegges personene i 48 timer:
 - å ikke ha kontakt med mottakelige dyr

- ikke besøke eiendommer/steder med mottakelige arter. Personer som har mottakelige arter der de bor kan dra hjem, men skal ikke ha kontakt med slike dyr før det har gått 48 timer

Kjøttkontrollen innhenter og sender videre følgende opplysninger om opprinnelsesdyreholdet til distriktssjefen:

- Eier (navn, adresse, tlf. nr. m.v.)
- Lev. nr.
- Produsentnummer.
- Antall svin i dyreholdet
- Smittestatus
- Transportør
- Antall leverte slaktegriser
- Eventuelle kontakter med andre dyrehold under inntransport
- Opplysninger om relevante patologiske funn/sykdomsregistreringer på evt. slakta griser fra den mistenkte besetning
- Gjennomførte klinisk undersøkelse og eventuell prøvetaking for å avkrefte eller bekrefte mistanken etter prosedyren i kapittel IV A i "Diagnostisk manual"
- RK holdes løpende informert.
- Hvis mistanken opprettholdes ved klinisk undersøkelse samt obduksjon på slakteriet, skal det lokale Mattilsynet omgående inspisere opprinnelsesbesetningen og gjennomføre de tiltak som gjelder for mistenkt svinehold

11.1.2 Fortsatt drift av slakteriet i mistankeperioden

I tiden fram til endelig diagnose foreligger, kan slakteriets virksomhet opprettholdes dersom kliniske funn i opprinnelsesbesetning og kontaktbesetning ikke indikerer at det er KSP.

Det regionale Mattilsynet fatter vedtak i samråd med Det sentrale Mattilsynet.
Vilkår:

- Slakt og kjøtt skal ikke sendes ut av slakteriet i denne perioden.
- Rampe, avlessingsplass og slaktefjøs samt arealer/rom som kan tenkes å være kontaminert skal være reingjort og desinfisert
 - Det skal etableres retningslinjer for transportører, fjøspersonale og veterinærer når det gjelder trafikk mellom transportmiddel, rampe, fjøs og andre deler av slakteriet
 - Det skal etableres system for kontroll av alle reingjørings- og desinfeksjonsrutiner av transportmidler, transportører med mer
 - Det skal etableres rutiner som hindrer krysskontaminering ved transport inn- og ut fra slakteriet
- Alle ansatte skal være informert om de hygienerutiner som omfatter dem

11.1.3 Mistanken avkreftes

Jf. KSP-direktivets artikkel 4.4

Dersom mistanken avkreftes, skal overordnet nivå i Mattilsynet varsles. Det lokale, regionale og sentrale Mattilsynet varsler respektive organer og etater i samsvar med varslingslisten i ABP.

Alle iverksatte tiltak oppheves (skjema «Oppheving restriksjoner slakteri» i kapittel 10 i PBP) og det informeres internt i egen organisasjon og til eksterne organer og etater slik det går fram av ABP/som er varslet innledningsvis.

11.1.4 Mistanken opprettholdes

Alle tidligere tiltak videreføres og i tillegg skal det lokale Mattilsynet:

Sørge for at kontroll- og prøvetakingsprosedyrene i henhold til den diagnostiske manualen gjennomføres både på slakteriet og i opprinnelsesbesetningen

11.1.5 Tiltak ved påvisning

Jf. artikkel 14.2 i KSP direktivet

I tillegg skal følgende tiltak gjennomføres:

- Slakteriet, opprinnelsesbesetningen og kontaktbesetninger pålegges restriksjoner (se skjema «Restriksjoner slakteri i kapittel 10 i GBP) i samsvar med artikkel 14 (2)
- Alle svin avlives og destrueres i samsvar med vedtak fattet av Det regionale Mattilsynet
- Stoppe alle smittefarlige kontakter ut og inn til anlegget
- Epidemiologisk undersøkelse i samsvar med artikkel 8
- Ta prøver av avliva svin i henhold til den diagnostiske manualen
- Spore alle skrotter, kjøtt, kjøttprodukter, biprodukter og avfall som kan være kontaminert
- Personell som har vært i kontaminerte avdelinger og avdelinger som kan være kontaminert skal følge vask og desinfeksjonsprosedyrer i slakteriets beredskapsplan før de får forlate slakteriet
- Informere annet personell om hvordan forholde seg etter hjemkomst
- Pålegge vask, desinfeksjon og driftsstopp i 24 timer for alle slakteriets dyretransportmidler som befinner seg innenfor og utenfor slakteriområdet; jf. artikkel 12 i KSP – direktivet og kapittel 8 i GBP
- Dyretransportmidler som har transportert dyr fra opprinnelsesbesetning eller kontaktbesetninger skal vente i ytterligere 24 timer før arbeidet gjenopptas
- Vurdere om det er grunnlag for å kreve vask, desinfeksjon av transportmidler som kun har vært i kontakt med emballerte og innpakkede produkter
- Pålegg om vask og desinfeksjon av slakteriet; jf. artikkel 12 i KSP og vedlegg II i direktivet
- Ingen dyr slaktes eller transporteres før det har gått 24 timer etter avsluttet vask og desinfeksjon
- Avvente svar på laboratorieprøver
- Opprinnelse- og kontaktbesetninger håndteres som angitt i beredskapsplanen

11.1.6 Oppstart av slakterivirksomheten

Kan tidligst skje 24 timer etter at Det lokale Mattilsynet har godkjent reingjørings- og desinfeksjonsarbeidet samt håndtering av mulig kontaminert kjøtt, slakteavfall og biprodukter

11.2 **Mistanke om klassisk svinepest på transportmiddel**

Ved mistanke om klassisk svinepest på et transportmiddel skal det lokale Mattilsynet varsles umiddelbart.

Tiltak:

- Det lokale Mattilsynet foretar klinisk undersøkelse eventuell obduksjon av mistenkte dyr og gjennomføre epidemiologisk undersøkelse i samsvar med artikkel 8
- Det lokale Mattilsynet inspiserer opprinnelsesdyrehold, foretar kliniske undersøkelser eventuell obduksjon av dyr

- Vurderer om mistanken skal opprettholdes på bakgrunn av kliniske funn i opprinnelsesbesetningen og på mistenkte griser på transportmidlet
- Transportmiddel reingjøres og desinfiseres i samsvar med prosedyren i artikkel 12 (se kapittel 8 i GBP) dersom KSP bekreftes eller dyrene avlives på mistanke

11.2.1 Mistanken avkreftes

Jf KSP-direktivets artikkel 4.4

Dersom mistanken avkreftes, skal overordnet nivå i Mattilsynet varsles. Det lokale, regionale og sentrale Mattilsynet varsler respektive organer og etater i samsvar med varslingslisten i ABP.

Alle iverksatte tiltak oppheves og det informeres internt i egen organisasjon og til eksterne organer og etater slik det går fram av ABP/som er varslet innledningsvis.

11.2.2 Mistanken opprettholdes

Se kapittel 9 i beredskapsplanen (Mistanken opprettholdes)

11.2.3 Tiltak ved påvisning

Se kapittel 10 i beredskapsplanen

De bekjempelsestiltak som er beskrevet for besetning/slakteri gjennomføres så langt de passer

I svinehold dyrene kommer fra gjennomføres tiltak som angitt for kontaktdyrehold

11.3 Tiltak ved påvisning av KSP på et laboratorium, i en dyrehage eller innegjerdet område hvor svin holdes for vitenskapelige formål eller av bevaringsverdige formål

Den sentrale MT kan fravike krav om avliving, destruksjon av avlsmateriale etc. I slike tilfeller skal ESA og Kommisjonen informeres

Kommisjonen vil i slike tilfeller umiddelbart vurdere situasjonen sammen med Mattilsynet og ta det opp som egen sak i Den faste veterinær komité.

For å hindre at sykdommen spres, skal det om nødvendig iverksettes tiltak i samsvar med artikkel 27 nr. 2 som kan omfatte nødvaksinasjon etter framgangsmåten i artikkel 19 i KSP direktivet

12 KSP på villsvin

Artikkel 15 i KSP direktivet

Når det er konstatert klassisk svinepest hos viltlevende svin skal det straks etableres en bekjempelsezone. Det skal iverksettes tiltak for å bekrefte eller utelukke forekomst av KSP i sonen ved å kontakte eiere av svinehold og jegere.t.

Viltlevende svin som er skutt eller funnet døde i sonen skal undersøkes av det lokale Mattilsynet. Det skal tas prøver som skal undersøkes for KSP. Prøveuttaket skal gjennomføres etter anvisning av Veterinærinstituttet.

Alle svinehold som ligger i sonen pålegges restriksjoner og det lokale Mattilsynet gjennomfører kliniske undersøkelser eventuelt supplert med uttak av prøvemateriale til laboratorieundersøkelser. Prøveuttaket skal gjennomføres etter anvisning av Veterinærinstituttet..

Det skal umiddelbart gjennomføres en opptelling av alle svin i restriksjonspålagte dyrehold. Eier skal oppdatere listen daglig. Alle svin skal holdes inne eller på en slik måte at de ikke kan komme i kontakt med villsvin. Villsvin skal ikke ha tilgang til materiale som på et senere tidspunkt kan tenkes å komme i kontakt med tamsvin. Ingen griser kan flyttes til eller fra svinehold med restriksjoner med mindre det lokale Mattilsynet har gitt tillatelse til det. Det skal utlegges desinfeksjonsmatter ved alle inn – og utganger til husdyrrom hvor det holdes svin. Personer som kommet i kontakt med villsvin skal gjennomføre hygienetiltak for å hindre eventuell spredning av KSP virus.

Lokale jaktforeninger kontaktes og informeres.

Bekjempelsesonen og restriksjonene på svinehold kan oppheves dersom det vurderes å være smittemessig forsvarlig.

Det sentrale mattilsynet oppretter en ekspertgruppe sammensatt av veterinærer, jegere, biologer og epidemiologer.

Ekspertgruppen skal:

- Bistå med å undersøke den epidemiologiske situasjonen og bestemme den geografiske avgrensningen av bekjempelsesonen
- Fastsette de tiltak som skal gjennomføres i det infiserte området i tillegg til de tiltak som allerede følger av de restriksjoner som er pålagt svineholdene. Tiltakene kan omfatte forbud mot å drive jakt
- Utarbeide en plan for bekjempelse som skal forelegges Kommisjonen.
- Fastsette kontrolltiltak som grunnlag for å vurdere effekten av de tiltak som iverksettes

13 Vaksinerings

Artikkel 19 i KSP direktivet

Selv om det av artikkel 18.1 (a) går fram at bruk av KSP vaksiner er forbudt, gis det i artikkel 19 mulighet for å gjennomføre vaksinerings dersom de epidemiologiske data indikerer risiko for spredning av sjukdommen. Det markedsfører i dag såkalte markørvaksiner som gjør det mulig å skille mellom vaksineindusert og naturlig immunitetsrespons.

13.1 Forutsetninger for å sette i gang vaksinasjon mot KSP:

- Veterinærinstituttet utarbeider en plan som MT slutter seg til
- MT avklarer planen med politisk ledelse i LMD og næringens organisasjoner
- Planen oversendes Kommisjonen til godkjenning etter prosedyren i artikkel 27 (2)
- LMD treffer beslutning om å iverksette planen når den er godkjent av Kommisjonen
- Mattilsynet kan påby vaksinasjon mot KSP; jf. § 5 andre ledd i Forskrift 20. desember 1999 nr. 1320 om vaksinasjon av husdyr og vilt .

- Det sentrale Mattilsynet må gi brukstillatelse av en spesiell vaksine; jf. § 4 pkt. 2 i vaksinasjonsforskriften
- Statens legemiddelverk må gi markedsføringstillatelse; jf. § 4 pkt. 1 i vaksinasjonsforskriften
- Ved påbudt vaksinerings må det sikres tilgang på ønsket vaksine fra relevant leverandør

Kriterier for å iverksette nødvaksinerings;
jf. Vedlegg VI i KSP direktivet

- Usikkerhet om iverksatte tiltak kan utrydde sjukdommen
- Antall utbrudd i løpet av 10-20 dagers periode før første utbrudd ble bekreftet
- At det kan være aktuelt å vaksinere svinehold i et område med stor dyretetthet
- Sannsynligheten for nye utbrudd 2 mnd. eller mer framover i tid
- Knapphet på destruksjonskapasitet, personellressurser mm

Det sentrale Mattilsynet tar stilling til:

- Hvor det skal vaksineres og antall svinehold i det aktuelle området
- Produksjonskategorier av svin som skal vaksineres og overslag over antall dyr som skal vaksineres
- Valg av vaksine
- Vaksinasjonsperiodens varighet herunder forhold ved import/eksport
- Hvordan identifisere og registrer dyr som er vaksinert
- Forholdsregler ved flytting av svin og produkter av svin
- Gjennomføring av kliniske undersøkelser i vaksinerte svinehold og prøvetakingsprosedyrer
- Oppfølgende tiltak i vaksinerte besetninger etter at restriksjonene er opphevet

Det regionale Mattilsynet organiserer den praktiske gjennomføringen av vaksinasjon i sin region.

Ved KSP på villsvin vil en mest sannsynlig forsøke å utrydde de dyrene som holder til i infiserte områder. Det er imidlertid mulig å kontrollere/bekjempe sykdommen ved å tilføre vaksine i åter. I det fleste europeiske land er dette en vanlig måte å bekjempe sykdommen på, men det skyldes først og fremst at populasjonen er for stor til at nedskyting av dyr vil være tilstrekkelig.

13.2 Gjennomføring

I begynnelsen av en epidemi med klassisk svinepest vil det bli iverksatt forebyggende nedslakting. De sentrale Mattilsynet vil gjøre en fortløpende vurdering av behovet for å vaksinere.

Dersom det besluttes å vaksinere, vil bli utarbeidet en detaljert plan for hvert enkelt område det skal vaksineres i og der en tar hensyn til sammensetningen av svinepopulasjonen. Vaksinasjonen skal supplere nedslaktingen slik at disse tiltakene arbeider mot hverandre og møtes på ett eller annet tidspunkt; nedslakting fra utbruddsbesetning og vaksinerings inn mot utbruddet.

Før det iverksettes vaksinerings av et svinehold vil det bli gjennomført kliniske undersøkelser for å sikre at det ikke er smittet med KSP. Vaksinerings skal gjennomføres raskt og i samsvar med prinsippene om hygiene og biosikkerhet for å unngå smittespredning. Vaksinerte dyr skal øremerkes med permanent øremerke for at det ikke skal være tvil om hvilke dyr som er vaksinert.

Videre skal det utarbeides en liste over hvilke dyr som er vaksinert. Listen skal oppbevares i 5 år av det regionale Mattilsynet.

13.3 Hva skal skje med dyr som er vaksinert

Det er forbudt å flytte levende svin fra vaksinasjonsområdet, medmindre de skal transporteres til et slakteri for omgående slaktning eller til et destruksjonsanlegg. Det lokale Mattilsynet kan gi tillatelse til slik flytting av dyr. Alle vaksinerte dyr skal enten slaktes eller avlives og destrueres. Dersom dyrene slaktes kan kjøttet bearbeides og merkes i henhold til Forskrift av 9. september 2005 nr 1045 om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum

De særlige tiltak som iverksettes ved vaksinering skal vare i minst 6 mnd etter at vaksineringen er avsluttet.

14 11 Rutiner og praktisk gjennomføring

14.1 Beskyttelse av personell

Se GBP kapittel 4

14.2 Forvaltningsstøtte

Veterinærinstituttet

14.3 Prøvetaking

Se GBP kapittel 7

14.4 Vask og desinfeksjon

Se GBP kapittel 8

14.5 Avliving og destruksjon

Se GBP kapittel 6 og kapittel 7

15 Kommunikasjon

All kommunikasjon følger ABP.

Lenke til ABP: <http://kvalitet/Procedures/ABP%20-%20Administrativ%20Beredskapsplan.pdf>

Lenke til tiltakskort: <http://kvalitet/default.aspx>

Aktuelle punkter i nettmelding eller annen form for offentliggjøring av mistanke eller bekreftet utbrudd av klassisk svinepest.

MISTANKE / BEKREFTET UTBRUDD AV KLASSISK SVINEPEST

***MATTILSYNET BEKREFTET.....DATO AT DET ER PÅVIST KLASSISK SVINEPEST k I
.....DYREHOLD I.....STED***

Det er iverksatt tiltak i henhold til Mattilsynets beredskapsplaner for å bekjempe sykdommen..

Om tiltak som er iverksatt.

Om risiko for smitte til mennesker og helserisiko ved å spise animalske produkter

Om årsak til at klassisk svinepest kom inn i landet

Om klassisk svinepest

Henvising til Veterinærinstituttets Faktaark.

Om smittespredning

Om behandling av dyr med klassisk svinepest

Om hva Mattilsynet vil gjøre videre